

In deze nieuwsbrief

([hyperlink naar items](#))

EVEN VOORSTELLEN

NIEUWE FASE VAN HET EXPERTISECENTRUM

EXPERTMEETING 25 NOVEMBER 2021

ONTWIKKELINGEN BINNEN HET CURRICULUM

VOORTGANG INSPIRATIEBOEK

OPROEP

INITIATIEVEN UIT HET VELD

COLOFON

Even voorstellen

Een nieuwe samenstelling van het Kernteam

Het Kernteam van LERVO is de drijvende kracht achter het Expertisecentrum. Samen met de stuurgroep ontwikkelen zij de koers waarop LERVO vaart. De afgelopen jaren bestond het kernteam uit Marcel Elsenaar en Markus Davidsen. Joanne Bos stond hen als projectondersteuner bij. Joanne is in oktober gestopt met haar werkzaamheden voor LERVO. In plaats van een nieuwe projectondersteuner is het kernteam op zoek gegaan naar iemand die inhoudelijk mee kan denken. Vanaf oktober jl. versterkt Manon Meijer het kernteam van LERVO.

Manon Meijer

Manon is vanaf het begin betrokken geweest bij LERVO in het curriculumteam en de verbinding met vo-scholen. Manon heeft 15 jaar gewerkt als docent Levensbeschouwing (en Geschiedenis) in het vo en is sinds augustus jl. lerarenopleider G&L aan Hogeschool iPabo. Daarnaast ontwikkelt zij vanuit wetenschappelijk onderzoek lesmateriaal voor het vo. Door haar verschillende expertisegerieden weet Manon goed een brug te slaan tussen de theorie en de dagelijkse praktijk in het werkveld.

Binnen LERVO is Manon projectleider communicatie.

Nieuwe fase van het Expertisecentrum

Bij de start van het Expertisecentrum is een website en nieuwsbrief ontwikkeld die aansloten bij dat moment. LERVO komt in een nieuwe fase, waarin een andere vorm van informatievoorziening nodig is. Zo blijft 'LERVO als verzamelplaats' van belang, waar we een goede voorziening voor willen inruimen op de website. Daarnaast zien wij dat verschillende soorten informatie voor verschillende betrokkenen noodzakelijk wordt voor goede communicatie.

Dit vraagt herziening van onze vormen van communicatie, te beginnen met de nieuwsbrief en natuurlijk de website. Begin 2022 zal de website af en toe 'under construction' zijn, waarna de nieuwsbrief ook zal veranderen. Een aantal van deze veranderingen zijn in de huidige nieuwsbrief reeds doorgevoerd.

Expertmeeting 25 november 2021

Het doel van de Expertmeeting was allereerst om te zorgen dat we elkaar als veld, met de verschillende soorten expertise konden ontmoeten en proeven aan de opzet van het landelijk curriculum Levensbeschouwing & Religie. We verbinden immers een breed en veelkleurig vakgebied, waar verschillende expertises samen voor goede levensbeschouwelijke educatie zorgen.

Ondanks dat de ontmoetingen niet fysiek waren, was het een geslaagde en vooral inspirerende middag die ons duidelijk maakte hoe we komend jaar in goede verbinding met het veld verder moeten bouwen. Het verlangen om elkaar echt te ontmoeten en open gesprekken te kunnen voeren blijft!

[KLIK HIER voor het volledige verslag van de Expertmeeting](#)

Ontwikkelingen binnen het curriculum

Voor het oktobernummer van vaktijdschrift *Narthex* hebben Jan Bollemaat, Markus Davidsen, Jan van Dijk en Michaël van der Veer het artikel: *Een perspectiefgerichte benadering van het vakgebied Levensbeschouwing en Religie* gepubliceerd. In het artikel leggen zij de theorie achter de perspectiefgerichte benadering uit. De theoretische uitleg geeft een goed kader van de basis waaruit het curriculum opgebouwd gaat worden. Maar hoe ziet dit er in de praktijk uit?

[KLIK HIER voor de link naar het artikel in Narthex.](#)

Volgende stap: Voorbeeldleerplannen

Met de theorie van de perspectiefgerichte benadering in de hand zijn momenteel Markus Davidsen, Melisa Sikar, Michaël van der Veer en Manon Meijer aan het werk om **voorbeeldleerplannen** te ontwikkelen, verschillend voor vmbo, havo en vwo.

Voorafgaand aan de daadwerkelijke leerplannen, maken zij **voor ieder perspectief een raamwerk**. Deze raamwerken zijn kort, krachtig, praktisch inzetbaar en bestaan uit:

- Kernvragen
- Kernbegrippen
- Kerninzichten en -vaardigheden

Op deze manier kunnen *methodemakers, docenten en vakdidactici* vanuit de raamwerken zelf verder werken aan het desbetreffende perspectief. Het geeft tevens de mogelijkheid voor scholen om:

- de eigen manier van werken te spiegelen aan de perspectieven;
- de missende perspectieven in het bestaande programma te integreren;
- de perspectiefgerichte benadering bij verschillende vakken terug te laten komen.

De perspectiefgerichte benadering

De perspectiefgerichte benadering verenigt het beste van leerling- en leerstofgerichte benaderingen, maar gaat ook een spade dieper. De perspectiefgerichte benadering vertrekt vanuit vragen en leerlingen worden daarmee bewust van de vragen waarop de leerstof antwoorden biedt. Sterker nog: het hele curriculum wordt binnen de perspectiefgerichte benadering gezien als een 'perspectievenboom' die bestaat uit vragen op meerdere niveaus. Daarmee leren leerlingen met een open en levensbeschouwelijke bril naar hun eigen handelen en de samenleving kijken.

Voortgang Inspiratieboek

Terwijl het curriculumteam aan de slag is met de voorbeeldleerplannen, worden ondertussen grote stappen gezet voor het Inspiratieboek. Het doel van het inspiratieboek is om de perspectiefgerichte benadering concreet uit te werken. Het boek is gericht op docenten in het vo. Tijdens de Expertmeeting op 25 november zijn de eerste schrijfgroepen met elkaar in contact gebracht.

Naar aanleiding van reacties op de opzet en indeling van het inspiratieboek is deze bijgesteld en bij ieder onderdeel worden schrijfgroepen bij elkaar gezocht. Deze schrijfgroepen bestaan uit: Een wetenschapper met de expertise over het specifieke onderwerp; 2 docenten met de expertise van verschillende onderwijstypen uit het vo-veld. De groepen leren van elkaar en kunnen theorie en praktijk samen laten komen in hun hoofdstuk.

Oproep

Openbare scholen

Wij zijn op zoek naar openbare scholen die interesse hebben om meer aandacht te besteden aan het levensbeschouwelijke vakgebied. Scholen die mogelijkheden willen verkennen om dit te doen met behulp van onze perspectiefgerichte benadering.

Heb je interesse, vragen of opmerkingen over dit onderwerp?

Neem dan contact op met Marcel, via melsenaar@verus.nl

VMBO docenten

Geef jij les op het VMBO, ben je bevoegd docent GL en denk je graag mee over het levensbeschouwelijk onderwijs? Voor onze schrijfgroepen van het Inspiratieboek zijn wij op zoek naar professionals met passie voor het VMBO. Heb je interesse?

Stuur een mailtje met daarin je CV en een korte motivatie naar Markus, via m.davidsen@hum.leidenuniv.nl

Docentenbijeenkomsten in 2022

In samenwerking met de VDLG (Vereniging van Docenten Levensbeschouwing en Godsdienst, [link naar site](#)) en opleiders willen we komend jaar een programma met bijeenkomsten voor docenten organiseren. Er wordt nagedacht over bijeenkomsten waarin de perspectiefgerichte benadering praktisch ingezet wordt in bestaande lessen, aan vakleerplannen en de positionering van het vakgebied in de school. Voor dit onderdeel wordt gewerkt aan het verkrijgen van een subsidie via OCW, zodat we het een grote boost kunnen geven.

Heb jij een goed idee, plan of wil je graag meedenken? Marcel hoort graag van je, via melsenaar@verus.nl

Initiatieven uit het veld

Een nieuw thema in de nieuwsbrief van Expertisecentrum LERVO!

Onderwijs maak je samen en in het veld zijn al zeer veel initiatieven aanwezig. Dit thema is speciaal gericht op initiatieven, waarvan dit Expertisecentrum vindt dat een groter publiek ze moet vinden!

Heb je zelf een goede lessenserie, website, boek, etc., waarvan je denkt dat dit binnen de visie van LERVO past.

Stuur dan een mail naar manon@expertisecentrum.nl en wie weet wordt jouw initiatief meegenomen in de volgende nieuwsbrief.

[Omstreden Zaken - hoe wij samenleven in een multireligieus landschap](#)

Omstreden Zaken is de onderwijstak van onderzoeksproject *Religious Matters* van Universiteit Utrecht. Religious Matters (onder leiding van Birgit Meyer) zocht een manier om hun onderzoeksresultaten te delen met de Nederlandse scholen en maatschappij. Daarbij waren wetenschappelijke verantwoording en tijdsbesparing voor docenten de twee grote pijlers.

Het resultaat: een website waar docenten van verschillende vakken gebruik kunnen maken op een mix & match wijze. Wetende dat álles wat er staat wetenschappelijk verantwoord is.

Neem snel een kijkje op de site! De onderwerpen van *Omstreden Zaken* kunnen goed gecombineerd worden met verschillende perspectieven.

Let op: de site is wel nog in ontwikkeling en op dit moment in een pilot fase. Feedback over het gebruik ervan wordt gewaardeerd.

[Stories that move](#)

De Anne Frank Stichting zet zich sinds jaar en dag in voor de ideale van Anne Frank: een samenleving waarin iedereen gelijk is. Zij zoeken op verschillende manieren samenwerking met scholen. *Stories that move* is een internationaal project dat momenteel in zeven landen gebruikt wordt, maar in Nederland nog relatief onbekend is. *Stories that move* is goed toepasbaar als je jouw lessen wilt verrijken met het vergelijkende- en persoonlijke perspectief.

Stories that Move is een gratis online tool voor onderwijs over diversiteit en discriminatie, op basis van echte verhalen en ervaringen van jongeren.

Colofon

De nieuwsbrief van Expertisecentrum LERVO verschijnt ongeveer vier keer per jaar. Je bent vrij om de nieuwsbrief te verspreiden / delen met anderen. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via het aanmeldformulier op de website. [KLIK HIER](#) voor de rechtstreekse link.

Het kernteam van Expertisecentrum LERVO is te bereiken via: info@expertisecentrumlervo.nl
Individuele kernteamleden zijn tevens te bereiken via hun eigen mailadressen.

Kernteam

Markus Davidsen - projectleider curriculumteam - m.davidsen@hum.leidenuniv.nl

Marcel Elsenaar - projectleider verbinding vo-scholen - melsenaar@verus.nl

Manon Meijer - projectleider communicatie, beheer 'info'-mailadres - manon@expertisecentrum.nl

Stuurgroep:

Leo van Hoorn (voorzitter)

Joke van Saane (wo/DGO)

Marchien Timmerman (hbo/LOO)

Hans Teegelbeckers (profielorganisatie VOS ABB)

Berend Kamphuis (profielorganisatie Verus)

Ger van der Heijden (VDLG)

Partners & vrienden

Denken om te dienen

Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs

